СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯ[illegible]АН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 274. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 24. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 274. Jersey City, N. J., Wednesday, November 24. 1926. THREE CENTS.

НОВА РОСПРАВА ПРОТИ БУВШОГО МІНІСТРА ЗА ОБМАНЮВАННЄ УРЯДУ

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Перед судом Дистрикту Колумбії станув нині обжалований за обманюванне власного уряду бувший міністер кабінету Гардинга, Алберт Б. Фол. Мав він поробити з нафтовим підприємцем Догені коншахти на грубі міліони долярів.

Ставав він за них уже раз на росправу, але вона покінчилася його увільненнєм від вини й кари. Тепер прокураторія постаралася о другу росправу.

Лаву присяжних суддів підобрано без труду. Цікаво, що адвокати, вибираючи присяжних суддів, допитувалися їх, чи вони читали повість „Ревелрі", яка недавно появилася, а яка змальовує життя в найвисших кругах американського уряду.

ПРОДАЛИ ЗЕЛІЗНИЦЮ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

БЮТ, Монтана. — На Мілвокі Стейшен відбулася тут ліцитаційна продаж зелізниці Шикаго, Милвокі енд Ст. Пол Рейлровд. Купили її два нюйорські банки, а саме Кун, Ловб енд Ко. та Нешенел Сіти Бенк оф Ню Йорк за ціну 140 міліонів долярів.

Зелізницю продано на основі судового рішення. Суд означив був найнизчу ціну на неї о 17 міліонів долярів низче, як за неї заплачено.

РОСПРАВА ЗА ВБИЙСТВО Д-РА ГОЛА.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 22. листопада. — Оборона покликала нині далі свідків на доказ невинности обжалованого Генрі Стівенса.

Наперед зізнавало 8 сусідів сього обжалованого, які признали, що вони справді бачили Генрі Стівенса в час злочину в його літнім домі, положенім яких 60 миль від місця злочину.

Відтак один лікар зізнавав про умовий розвій Стівенса, називаючи його розвиненим понад пересічний стан.

ТАЄМНИЧЕ ЗАХОПЛЕННЄ НІМЕЦЬКОГО КОРАБЛЯ НА ПОВНОМУ МОРЮ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Прибережна сторожа привезла до Ню Йорку німецьку баркентину Кармен, яку вона захопила яких 140 миль від американського берега.

Сей арешт оточує тайна, бо факт, що корабель наладований горівкою вартости 5 міліонів долярів, не оправдувавби арешту на повному морю.

ПО БИЙЦІ БАНДИТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — До одної поліційної стації зголосився нині добровільно Томас Морен, 20-літний опришок, котрого шукала поліція як співвинного за напад бандитів на полісменів Бернса й Дашкевича.

Як відомо, Бернс погиб у дорозі до шпиталю. Дашкевича лікарі пробували ратувати, але й він нині помер з ран. Поліція зловила була тоді одного опришка, і сей мав подати поліції імена всіх, що їхали з ним в авті. Трох других поліція ще далі шукає. До слідження за ними призначено спеціяльно 75 поліційних агентів.

ВАЖНЕ РІШЕННЄ НАЙВИСШОГО СУДУ ПРО ПРОГИБІЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Найвисший Суд Злучених Держав видав нині рішенне про питанне, чи мають скарбові урядники право конфіскувати автомобіль властителеви, коли на автомобили найдено алькоголічні напитки, але властитель не знав про те, що на його авті везуть горівку.

Питанне викликало суперечку межи членами Найвисшого Суду. Трох суддів заявилося проти такого права для урядників, але більшість суду рішила, що уряд має право конфіскувати авта за воженне горівки.

НЕЩАСНА ПРИГОДА СВЯЩЕНИКА.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 22. листопада. — О. др. Джосеф Ратнер, 61-літний парох римо-католицької церкви св. Францішка, погиб від нещасного випадку підчас польовання на маєтку Сиротинця св. Михайла. Як показало слідство, Ратнер зачепив курком рушниці об корч. Рушниця випалила, і цілий ладунок шроту попав йому в чоло, зриваючи цілу чолову частину черепу.

СИН МІЛІОНЕРА СКОРО ПРИВИК ДО ТЮРЕМНОЇ МОРАЛІ.

ДЖОЛІЕТ, Илинойс, 22. листопада. — Нині почалася тут росправа проти 6 вязників з місцевої стейтової тюрми за вбийство тюремного сторожа Клайна. Межи свідками прокураторії ставав межи инчими Натан Леополд, син шикаговського міліонера, котрий три роки тому вбив на спілку зі сином другого міліонера 6-літного хлопця Френкса. Свідок відразу відмовився зізнавати, кажучи, що він має жити ще так довго в тюрмі, а там признається правилом моралі не говорити про злочини, в тюрмі поповнені.

Коли прокуратор спитав свідка, чи знає він щось про справу, свідок дав слово чести, що він нічого не знає, і його зараз відправлено.

НІМА А ДОКУЧАЛА МУЖОВИ.

КАНЗАС СИТІ, 22. листопада. — Джеймс Генді, дістав тут у місцевім суді розвід від своєї жени, на тій основі, що вона мучила його вічним говоренням. Вирок цікавий тому, бо позовник є глухонімий і жінка могла говорити до нього лишень на миги.

На росправі ставало двох глухо-німих свідків, які потвердили, що жінка позовника вічно з ним „говорила" при помочи знаків, докучаючи йому за найменчу дрібницю.

ІНТЕРВЕНЦІЯ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЙДЕ ДО КОША.

„Боротьба" з 17. жовтня ц. р. пише:

„У відповідь на жадання українських громад Буковини, щоби міністерство освіти запровадило в їх школах українську викладову мову, дало згадане міністерство ось яку відповідь:

23. вересня 1926. Міністерство освіти. Ґенеральна управа народнього шкільництва. Серія А. Бюро Б. Ч. 96626. Пане! У відповідь на жадання мешканців громади Барбівці, повіт Сторожинець, які Ви переслали міністерству освіти в ціли заведення української мови в народній школі, даємо Вам до відома, що міністерство **на жадний випадок не одобряє цього жадання.** На жадання цього роду, які Ви робили вже передше для мешканців з инших повітів, повідомлялося Вас уже нераз про це. Це є розпорядок міністерства, так, що всяка инша інтервенція цього роду піде до коша. Ґенеральний директор. Підпис нечиткий".

Відповідь цю дало міністерство адвокатови др. Дутчакови, якому всі українські громади Буковини дали повновласть заступати їх жадання щодо заведення українських шкіл у Буковині перед міністерством освіти. Боярський посіпака переглянув тільки одно прохання— дав заяву гідну ботокудського дикаря — і всі прохання з підписами 40,000 батьків кидає до коша.

Ліпшої характеристики для представника і оборонця „західної культури", за яких себе всюди видає боярська Румунія, не треба. За те підніжки цеї боярської дикої зграї, українські „демократи", рицар Лукашевич і Смеречанський вже пів року виготовляють „запитання" в шкільній справі в парляменті і до сьогодня не відважилися ще явно поставити.

ДОРОГІ КОНҐРЕСИ.

Радянський уряд звернув увагу в своїм бюджеті також на позицію конґресів, яких орґанізація сильно нарушує державну систему ощадности. Тому він видав розпорядок, що на майбутнє кошти на всякі конґреси повинні бути заздалеґідь преліміновані урядом. Иншими словами: запрошувати гостей і щедро їх приймати повинні тільки ті, яких на це стати. Славна своєю гостинностю Москва доглупалась до правди, яку не так швидко зрозуміє Варшава.

БУРЛИВЕ ПРАЩАННЯ

уряджують Українці румунській королевій Марії. Хто може, нехай прилучиться до нас. По роскидки просимо голоситись в середу рано о год. 10. в Народнім Домі, 217 Е. 6 вул., Ню Йорк Сіті.

Конференція Товариств Ню Йорку.

ПАМЯТНИКИ В ЧЕСТЬ МАСАРИКА.

Ледви чи хто з живучих славних людей, а то й володарів, має стільки присвячених собі памятників, що президент Масарик. Від часу створення чехословацької республики що року відслонюють кілька памятників у його честь. В цьому році відслонено теж кілька Масарикових памятників, а 28. жовтня ц. р., в день чеського національного свята, були відслонені ще два нові мистецькі памятники в честь Масарика, а саме в місті Йозефові, де перебували кілька літ у таборі вояки У. Г. А., і в місті Градец Кральови.

ПЕРЕМИШЛЬ— ТВЕРДИНЕЮ.

Представники військової влади, міської перемиської управи і староства радили над відбудовою знищених фортифікацій колись славної твердині. Видко, що запевнення великих винахідників і стратеґіків про зовсім нові методи майбутньої війни, неподібної в нічім до попередньої, не торкаються метод війни, яка може вестись довкола Перемишля. Зрештою перемиський радний міста або член староства не має обовязку знати всіх нових винаходів, приготовлюваних потайки до майбутньої війни на широкому світі.

ЦИГАНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ.

Окраїни городецької вулиці у Львові мали сензацію. Одна з її громадянок Анастазія Данилів, 17-літня красуня, рішила вийти замуж за цигана. Бо аж два табори циганів, із Сянока та Румунії, розташувались в її сусідстві, а найкращі циганські парубки боролись між собою за красу Данилівної. Врешті один з них підбив її серце. Назначали весілля: повідомили офіціяльно поліцію, що Данилівна добровільно йде на циганські мандри. Всю весільну ніч танцювали, пили і грали. Данилівна пристала до циганів і залишилась в їх таборі. Та тільки до раня. Над ранком старша її сестра прийшла туди і таки переконала її, щоби вернулась на рідне Городецьке. Видко, що пошлюбна циганська ніч не пішла в смак львівській громадянці. А молодий муж є тої думки, що його жіночка його „оциганила", втікши, і погрожує.

ПРОЦЕС ЧИ БЮРОКРАТИЧНА ЗАБАВА?

„Ґазета Ужендніча" подає до відома, що на 26. січня 1927 визначено у Львові процес проти членів кооперативи урядовців Н. У. З. А. Ця кооператива збанкротувала і її члени мають покрити недобори. Отже слухайте далі урядової ґазети: „Всі бувші члени Н. У. З. А. в числі 21,000 (двацять один тисяч) дістануть згідно із статтею 97. закону про кооперативи з р. 1920 письменне візвання, щоби дня 26. січня 1927 в год. 11. рано явились в окружнім суді цивільним. Відділ VII. при вул. Рутовського 13., саля 32. Прошу уявити собі, що всі члени цієї кооперативи поставилися до судового візвання так само поважно, як суд ставиться до них, і являться в одній годині в числі 21,000 у судовій салі!

ГАРНА ЦИФРА.

Державний уряд посередництва праці подає до відома, що з кінцем вересня було у Львові 3,800 безробітних, з чого 1,500 умових працьовників. Коли рахувати, що тільки невелика частина безробітних (головно інтеліґентів) зголошується до такого уряду, то цифра „птахів небесних, що не сіють і не орють", є у Львові неабияка.

ЗНАЧІННЯ ДІТОЧОГО ЖУРНАЛУ.

Львівська польська преса приносить звістку, що редакторка польського діточого часопису дістала за свою довголітню працю ордер „Польонія реститута". Мимохіть переводимо паралель, як наша суспільність ставиться до свого діточого журналу. Прегарно видаваний „Світ Дитини" має таку малу скількість передплатників, що аж з дива важко вийти: як і чим наші родичі виховують своїх дітей? Сотки українських родин у Львові може навіть і не знають, що такий журнал істнує. Зовсім природне, що діти виховані в атмосфері, яка має таке зрозуміння для журналу, зростають пізніше на громадян гідних ордеру за неграмотність.

ПОЛЬЩА ЗВЕРТАЄТЬСЯ ЗНОВ ДО КЕММЕРЕРА

ВАРШАВА, 22. листопада. — Міністер фінансів і торговлі не бачить таки иншого ратунку, як вертати до тих порад, які залишив польському урядови американський експерт проф. Кеммерер, а які зложено до архіву. По тій причині призначено урядових відпоручників до великих промислових підприємств, щоби контролювати вивіз та дістати точні статистичні дати відносно промислу в Польщі.

Уряд взявся рівнож і до банків в Варшаві, яких має місто аж 86. Проф. Кеммерер зазначив, що 6 банків, солідно ведених, були би вистарчаючими для Варшави. Уряд хоче контролювати банковий бізнес і їх лихварські процента, а разом перевести заборону уділювання банкового кредиту особам і інституціям, які не мають відповідного забезпечення. Вже стільки банків скінчило банкроцтвом, що треба братися до особливших способів охорони.

Урядовий фінансовий звіт, який заповідає ті реформи, подає, що кошта удержання піднесился за послідний місяць о один і пів процент.

В ВАРШАВІ ПОБИЛИ АМЕРИКАНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО ЕПИСКОПА.

ВАРШАВА, 22. листопада. — До Польщі приїхав з Америки епископ Годур, що є головою польського народового костела. Епископ Годур був перше римо-католицьким польським священиком, але попав в конфлікт з католицьким епископом Гобаном і відірвався від звязи з Римом та заснував польський народовий костел. Яких 40,000 визнавців того костела вернуло з Америки до Польщі. Їх то приїхав відвідати епископ Годур, який має тепер 70 літ.

Коли Годур правив богослуженне в Варшаві, напали на него польські студенти-католики і побили його, а епископа Бондзаца зранили в голову.

На те все епископ Годур заявив: Я тішуся, що це сталося. Бо тепер почуваю себе о 50% сильнійшим. Той випадок зробить тільки розголос польському народовому костелови і причиниться до його поширення в Польщі.

Польський народовий костел не узнає папи і править богослуження в польській мові.

УСУВАЄТЬСЯ ГОРА В ШВАЙЦАРІЇ.

ПАРИЖ, 22. листопада. — В швайцарськім кантоні Тічіно усувається гора Монт Арбіно. На протязі трох днів посунулася вона на три фіти. Це є небувале явище, бо отсе рухається величезна маса, яка обіймає 12 кільометрів. Простір на 5,100 фітів знаходиться в безнастанному русі. Покликано знатоків, щоби пояснили причину цего небувалого явища, яке грозить руїною кільком селам і одному містови.

В АЛЬБАНІЇ ЗНОВА ЗАВЕРУХА.

БІЛҐОРОД, 22. листопада. — Доносять з Альбанії про нові розрухи. Чотири племена збунтувалося в Північній Альбанії проти республиканського правительства, на якого чолі стоїть президент Агмед Цоґу.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ВЛАСНИКОМ ВОРОЖОГО СОБІ ОРҐАНУ

БЕРЛІН, 22. листопада. — Міністер заграничних справ Штреземан був змушений подати, що уряд закупив національно-літичну ґазету „Ді Дайче Альґемайне Цайтунґ", яка належала до німецького міліярдера Стінеса. Він подав далі, що цей орґан одержує далі з секретних фондів міністерства закордонних справ допомогу в сумі 100,000 марок.

Справа та виглядає дивоглядною з того боку, що цей орґан ставиться ворожо в многих випадках до самого правительства. Штреземан пояснив це тим ,що орґан обовязаний попирати тільки урядову заграничну політику, а що до инших справ має вільну руку.

ЛОНДОНСЬКІ АВТОМОБІЛІ ЗАБИВАЮТЬ ТРОХ ЛЮДЕЙ ДЕННО.

ЛОНДОН, 22. листопада. — Офіціяльна статистика подає, що пересічно гине денно трох людей з випадків автомобілевих. В послідних трох місяцях забито 269 людей, а легко ранених було 26,727. Баси забили 29 людей, приватні кари 76, а решту тягарові автомобілі і мотоцикли.

ЛОРД РЕДИНҐ КУПУЄ „ДЕ ДЕЙЛІ КРОНИКЛ".

ЛОНДОН, 22. листопада. — Бувший заступник короля Індий, лорд Рединґ, став на чолі ґрупи, яка закупила одну з найстарших і найбільш впливових анґлійських ґазет „Де Дейлі Кроникл" за суму $7,500,000. Ґазета буде попирати політику ліберальної партії.

В ІТАЛІЇ ПОВІНЬ.

РИМ, 22. листопада. — Ціла північна Італія залита водами. Всі ріки, що спливають з Альп, зібрали, позривали мости і позаливали села, поля та дороги, перервавши в многих сторонах цілковито комунікацію. Тисячі людей опинилося без даху над головою, одежі і їди. Уряд вислав тисячі людей для несення ратункової акції.

ХІНИ ЗВЕРНУТЬСЯ В СПРАВІ БЕЛЬҐІЇ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 22. листопада. — Представники Хін, що знаходяться при Лідзі Націй, заявили, що не будуть віддавати справи анульовання торговельного договору між Хінами а Бельґією до вирішення Міжнародному Судови, а віддадуть її до розгляду Лідзі Націй.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАШІ РЕЛІҐІЙНІ ФАНАТИКИ

Всякий фанатизм це нездоровий прояв, це вислід анормальних обставин. Є ріжні фанатизми, але найгірший зі всіх це фанатизм релігійний. Він всегда був найбільш кровавим і диким. А найгірше в нім те, що він натровлює до боротьби проти себе синів одного й того самого народа, що він висуває брата проти брата. Тому з релігійним фанатизмом борються всі культурні народи. Проти него особливо виступають народи поневолені, бо він зїдає їм непотрібно їх національні сили, звертаючи їх до боротьби одних проти других, а не проти національних ворогів.

Те все треба памятати й нам Українцям. І з того саме згляду мусимо виступити й проти релігійного фанатизму у нас, без огляду на те, з якої сторони він не виходив би.

Свого часу виступили ми проти перемиського епископа Коциловського за те, що він приказав трем канонікам перемиської капітули уступити з уряду „Української Щадниці". Якийсь проф. Іван Кухта з Перемишля старається тепер на сторінках „Америки" виправдати епископа Коциловського тим, що один з урядників „Укр. Щадниці" був за тим, щоби дозволити православним Українцям відправляти свої богослуження в Укр. Бурсі св. О. Николая. На знак протесту супроти такого поступовання епископ казав канонікам уступити з уряду „Укр. Щадниці".

„Америка" рівнож виправдує епископа Коциловського. Але не виправдує його наш нарід, не боронять його навіть Українці-католики, не можемо й ми погодитися з таким поступованнєм. Бо щож в тім страшного, що українське товариство відступило свою галю православним придніпрянським Українцям на їх богослуженнє. Цеж наші браття, майже всі біженці з Великої України. Ті, що разом з нами кров свою проливали в обороні нашої рідної землі. Чи може вони, будучи у нас в „гостях", мають йти до Жидів шукати галі на богослуження, чи може мають проситися до Поляків? Було би прямо злочином відмовляти їм притулку, а навіть дикунством, бо й дикуни шанують право гостинности. Проти такого релігійного засліплення ми мусимо рішучо виступити, бо воно пхає ніж в живе українське серце, воно робить прірву між православними Українцями а Українцями католиками. А ми маємо доволі вже кордонів, не хочемо мати ще один — релігійний. Доволі пролляли ми вже крови, доволі нагризлися і насварилися, щоби прірвати політичний кордон, який ділить галицьких Українців від придніпрянських. Тому не можемо допускати тепер до цего, щоби знова повставав новий штучний кордон — релігійний. І через те мусимо виступати і поборювати тих всіх, як католиків так і православних, що той кордон будують.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

ЛЕОНІД ГЛІБІВ.

Поміж художніми літературними творами мабуть чи не найстарші ті твори, що звуться байками. Ще за багато тисяч років до народження Христа, в Єгипті, Індії, Вавилоні, а пізнійше в старій Греції склались поетичні твори, що звалися байками. Вже за 500 років до Різдва Христового здобув собі ними світову славу грецький поет Езоп. Тому, читаючи байку, треба завжди памятати, що в ній зображені ріжні типи та характери людий, які або вихвалюються за їх добрі сторони, або висміваються за їх злі. Байкарство розповсюджене у всіх народів, починаючи від дикунів й до більше культурних. В байках ріжних народів є богато спільного, але разом в тих байках кождого народа відбивається його характер та самобутність.

От і Глібів на загальні теми байок вселюдства гаптує українські взори: людий, рослини й звірята. Він вкладає в ті загальнолюдські ідеї своєрідний український дух та характер. Робить висновки та приклади з тих добих характерів, які потрібні нам Українцям. Він повчає в тих байках тих ідеалів, які живуть в душі українського народа: чеснота, думки про правду, думки про любов, лицарство й відвагу. В своїх байках він навчає нас, що треба провадити чесне життя, не творити кривди один одному, щоби не було між нами ненажерливих вовків, ні кудлатих ведмедів, ні соломяних дідів, ні завідующих жаб то що,а щоб були добрі, мудрі й чесні люди.

Глібів виступав проти примусу й гнету, проти того, щоби буками та „твердою владою", бездушним приказом з гори повчати людей. Він кличе до пробудження та виховування свідомости у людей, а не „тресувати" їх, як диких звірів. Він говорить:

Тепер не пугалом добру навчать;
Нам треба іншого бажать:
Живого слова правдй і просвіти.

Про тих людий, що лише себе вважають громадянами, що лише себе називають мудрими, вченими, які думають, що лише вони одні голосять правду, та варті богато в життю, Глібів написав байку „Собака й кінь", в якій робучий кінь дає собаці таку відповідь, коли та почала хвастатися тим, що лише на ній тримається все господарство, бо вона його стереже:

„На світі всяк буває.„
А я-б тебе про от що поспитав:
Колиб я не хотів в полі працювати,
Колиб я хліба не возив,
То щоб стеріг тоді кудлатий
І що-б він їв?"

Закінчує цю байку Глібів таким повчанням, яке пригодиться багатьом з наших „діячів", що звикли на всіх і на все кричати та все критикувати:

І люди є такі ледачі,
Мудрують по собачи:
Ми, бачте, сила, ми — стовби,
У нас мов золоті лоби,
Ми громадяне, —
А то все суччя копійчане,
Бадилля світове!..

У байці „Громада" він дає прекрасний малюнок життя громади в яку затешиться вовк, що сам хоче верховодити громадою. Такий вовк заручається допомогою сильнійшого та впливовійшого і з ласки його стає на чолі громади. Але, мовляв, все треба робити по громадському, треба зипитати волю громади, як часто говорять такі вовки, а тому:

Кликнуть громаду на пораду.
Ну, чи громаду, то й громаду..
Зійшлись.. ніхто нічого не сказав...
І вовчик старшиною став...
А вівці-ж що? Хібаж вони поснули,
На раді стоячи? Про їх же діло [йшло!..
От те-ж то й лищенько! Овечок не [було,
Бо не покликали — забули..
А слід побути їм там.

Коли глянемо навколо себе на наше громадське життя, то скільки побачимо таких вовків та овечок в нашому громадському життю!? Не вказуючи пальцем, кожен може легко знайти собі приклад в живому життю, а тому скажемо словами поета:

Панове громадяне!
Ця байка вам
В пригоду може стане.

Глібів написав богато байок, які охоплюють майже все людське життя, всі неґативні прояви в нім ріжних звихнених характерів, чи ненормального громадського та політичного життя. Доводиться шкодувати, що наші люди, а особливо наша іміґрація в Америці, майже не знають творів Глібова, а з них можна навчитися дуже багато. У всіх народів кожна свідома людина знає неодну байку, що може служити їй практичним порадником в життю, та допомогти розібратися в людях чи обставинах, та лекше зрозуміти звихнені характери. Байка — це наука критично розбиратися в людях та в обставинах життя.

Крім байок Глібів написав багато ліричних поезій, прекрасно й поетично написаних, що своїм настроєм захоплюють душу читача. Мабуть неодин знає прекрасний його твір „Журба", що починається словами:

Стоїть гора високая,
Попід горою гай,

а закінчується ця прекрасна поезія таким сумним, реальним, життєвим, повним траґедії акордом:

А молодість не вернеться,
Не вернеться вона!..

Коли яких творів не можна було Глібову друкувати на Великій Україні, то він посилав їх до Львова, де твори, написані для дітей, містив у „Дзвінку" та підписував призвищем „Кенир" знав він добре діточу ду- Знав він добре діточу душу та шу та любив діточок. Тому всі його твори, написані для дітей, були переняті ласкою, любовю до дітей, що робили імя дідуня „Кенира" дуже популярним серед підростаючого молодого покоління.

Народився Леонід Глібів в 1827 році на Полтавщині, а помер 11. листопада 1893 року, зазнавши за свойого життя багато горя та утисків за „українофільство" від московської влади.

МЕМОРІЯЛ БЕСАРАБСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

Заяви міністра внутрішних справ О. Гоги, що Бесарабія „спокійна" і що продовження осадного положення не має рациї, викликали по всій Бесарабії небувале громадське оживлення. Населення і виборці рішились вислати до президента міністрів Авереску численну делеґацію, до якої обібрали також і бесарабських послів до парляменту, між ними і з авересканської партії. Цілю делеґації було заявити іменем усього населення Бесарабії, що теперішний виїмковий режім зробив усяке життя невиносимим, що треба знести стан облоги, военну цензуру, дати селянству дешевий кредит і т. п., а продовження дотеперішних виїмкових і страшних відносин грозить прямо всенаціональною небезпекою Румунії. Одначе делеґації, до якої належали також представники правительственної партії, ґен. Авереску не приняв. На це відповіла делеґація друкованим меморіялом, в якім, навівши свої домагання, заявляє, що настрій у Бесарабії дуже напружений і тільки при помочи цензури правительство може ще здушувати публичну думку. Так само про всі зловживання бесарабської адміністрації, всі крадіжи і розтрати краєвих фондів, не згадуючи вже про нечуваний терор над „небезпечним елементом" (революційним рухом бесарабського робітництва і селянства), що в послідних часах так збільшився, не сміє писати бесарабська преса, тому що военна цензура служить виключно до затаювання злочинів.

В інтервю для преси (Адеверул, 24. X. ц. р.) деякі посли заявили, що коли в Бесарабії не буде знесений стан облоги і розвязана цензура, то всі бесарабські партійні орґанізації, що входять тепер в авересканську партію, виступлять з неї і займуть в парляменті і сенаті як найбільш ворожу позицію супроти правительства і розкриють зложивання, котрі покриваються плащиком стану облоги і военної цензури.

ЛЕОНІД ГЛІБІВ.

ЛИСИЦЯ Й ОСЕЛ.

— „Відкіль бредеш ти, голово лиха?"
Лисиця так мовля Ослові.
— „Дивився, як там Лев здиха,
Аж-ген у тій діброві!
Піди, паньматко, подивись;
Гиж зналася із ним колись..
(, що тепер із ним зробилось!
Де в біса й сила тая ділась!
А то було, як гукне —
Не втямиш з ляку, деб сховався —
Таке було те пугало страшне!
Мабуть його весь світ боявся...
Тепер лежить, неначе пень,
І ніч і день,
Ніхто його вже не боїться,
Усяк безпешно йде дивиться;
Хто схоче — добре ускубне
За вражий чуб його зубами,
А хто під боки стусоне —
Чи дрюком, чи рогами".
— „А ти запевне не посмів?"
Йому підсміює Лисиця.
— „Отсе-таки! чогож дивиться?
І я його раз захмилив, —
Нехай і наших знає!"

А й в людях такечки буває, —
Чи то вже світ тепер такий:
Поки ти чим кому страшний,
Усяк тебе і поважає;
А тільки якнебудь спіткнись, —
Дивись —
Хто й поважав, той лає.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(37)

— А от як... Чуємо ми кінський тупіт по дорозі. Я й кажу хлопцям: сховаймося, мовлю, в корчі, побачимо, хто такий іде? Сховались, бачимо: їде люда трийцять, в отаких шапках з копіями, з колчанами, з луками. Братці, мовлю, сеж вони, сердечні! Жаль, що нас маленько, а то можна би попобити! Як в тім у одного зсунувся якийсь мішок і впав на землю. Той остановився, зліз з коня піднимати мішок та привязувати, а товариші тимчасом почвалали. Братці, кажу я, ба що, якби нам кинутись на него? Ану-но, дітоньки, зо мною разом! І кинулися всі на Татарина. Та де там! Той тільки рухнув руками і всіх нас повалив. Ми знов на него, він нас знов звалив, та за спису. Тут вже Митько обзиваєсь: оступіться, мовить, братці, не перешкаджайте! Ми зробили йому місце, а він вирвав від Татарина спису, взяв його за боже пошитте та й нагнув до землі. А ми йому давай рукавицю в рот, тай звязали як барана.

— От раз Митько! — сказали розбійники.

— Та сей і бика за роги звалить! — зауважив Піддубний.

— Гей, Митьку! — спитав котрийсь: — звалиш бика?

— Чого питаєш? — відповів Митько і відійшов на бік, не бажаючи ставати до розмови.

— Щож було в мішку у Татарина? — спитав Хлопко.

— А от, дивіться!

Піддубний розвязав мішок і виняв кусник ризи, богату дарохранильницю, дві-три панагії*) і золотий хрест.

— Ах, собака він якийсь! — закричала вся товпа: — то се він церкву ограбив?!

Серебряний використав лютість розбійників.

— Діти! — сказав він: — бачите, як погана Татарва глумиться над Христовою вірою? Бачите, як бісурманське племя хоче Росію святу знищити? Щож, діти, хибаж ми вже стали бісурманами? Не-вжеж дамо ми святі образи на поталу? Не-вже позволимо, щоби нехристи палили наші села та різали наших братів?

Глухе наріканнє пробігло по товпі.

— Діти, — продовжав Микита Романович, — хто з нас перед Богом не грішний? Тож спокутуймо тепер гріхи наші, заслужім собі прощеннє у Господа, удармо всі, як один, на ворогів церкви і землі нашої!

Сильне вражіннє зробили на товпу слова Серебряного. Проймила його мужна бесіда не одно зачерствіле серце, не в одній пелехатій груди збудила любов до краю. Старі розбійники покивали головами, поглянули один по однім, і в товпі повстав шум.

*) Панагія — образ Спасителя або Матери Божої, що найвисше духовенство носить на шиї.

— Щож! — сказав один: — аджеж дійсно не годиться віддавати церкви божі на поталу!

— Не годиться, не годиться! — повторив другий.

— Раз мати родила, раз гинути! — додав третий: — лїпше умерти в поли, ніж на шибеници!

— Правда! — обізвався один старий розбійник: — в поли й смерть гарна!

— Ех, що буде то буде! — сказав, виступаючи наперед, молодий рубай-голова: — не знаю як другі, а я пійду на Татарву!

— І я пійду! і я! і я! — закричали многі.

— Говорять про вас, — сказав Серебряний, — що ви Бога забули, що нема в вас ні души ні совісти. Покажіть-же тепер, що брешуть люде, що є в вас і душа і совість! Покажіть, що коли на те пійшло, щоби стояти за край і віру, що й ви постоїте негірше стрільців, негірше опричників!

— Постоїмо! постоїмо! — закричали всі розбійники в один голос.

— Не даймо поганцям глумитись над нашим краєм!

— Удармо на нехристів.

— Веди нас на Татарву!

— Веди нас, веди нас! Постоїмо за святу віру.

— Діти! — сказав князь: — а як побємо поганців та побачить цар, що ми не гірші від опричників, то дарує нам провини наші, скаже: не треба мені більше опричнини, є в мене й без неї добрі слуги!

— Нехай тілько скаже, — закричали розбійники, — а вже послужимо йому нашими головами!

— Не самохіть же я в станичники пійшов! — сказав хтось.

— А я хиба самохіть? — підхопив другий.

— Так поляжмо-ж, коли треба, за наш край! — сказав Серебряний.

— Поляжмо! поляжмо! — повторили розбійники.

— Щож, діти, — продовжав Серебряний, — коли бити ворогів землі нашої, то треба випити за нашого царя!

— Випиймо!

— Беріть же чарки і мені чарку подайте!

Князеви принесли велику чарку; всі розбійники налили собі чарки.

— Най жиє великий государ наш Іван Василевич, цар всеї Росії! — сказав Серебряний.

— Най жиє цар! — повторили розбійники.

— Най жиє московська земля! — сказав Серебряний.

— Най жиє московська земля! — повторили розбійники.

— Най згинуть всі вороги московської землі і православної Христової віри! — продовжав князь.

— Най згине Татарва! Най згинуть вороги нашої віри! — кричали розбійники.

— Веди нас на Татарву! Де вони, бісурмани, що палять наші церкви?

— Веди нас, веди нас! — роздалося зі всіх боків.

— В огонь Татарина! — крикнув хтось.

— В огонь його! В полумінь! — повторили другі.

— Погодіть-но, діти! — сказав Серебряний — розпитаємо його вперед гарненько. Відповідай, — сказав князь, звертаючися до Татарина, — чи богато вас? Де ваш стан?

Татарин зробив знак, що не розуміє.

— Пожди, князю, — сказав Піддубний: — ми йому розвяжемо язик! Давай-но, Хлопку, огню! Так. Ну, що, будеш говорити?

— Буду, бачка! — крикнув припечений Татарин.

— Чи много вас?

— Многа, бачка, многа!

— Кілько?

— Десять тисяча, бачка! Тепер десять тисяча, а завтра прийшла сто тисяча!

— То ви тількo передові! Хто веде вас?

— Хан тащив!

— Сам хан?

— Не сяма! Хан прийшла завтра; тепер прийшла Ширинський князь Шахмат!

— Де його стан?

— Татарин опять показав знаками, що не розуміє.

— Гей, Хлопко, огню! — крикнув Піддубний.

— Близка стан, бачка, близка! — відповів Татарин: — не більше відси, як десята верста!

— Показуй дорогу! — сказав Серебряний.

— Не можна, бачка! Не можна тепер бачити дорога! Завтра можна, бачка!

Піддубний підніс горячу головню до звязаних рук Татарина.

— Найдеш дорогу?

— Найшла, бачка, найшла!

— Гарно, — сказав Серебряний, — тепер перекусіть, братці, нагодуйте Татарина, та зараз і в похід! Покажемо ворогам, що значить мрсков.: кэ сила!

XXIV.

Приготовленне до битви.

В шайці счинився такий рух, біготня і крики, що Максим не вспів сказати й спасибі Серебряному. Коли в кінци станичники впорядкувались і рушили з ліса, Максим, котрому вернули коня й зброю, порівнявся з князем.

— Микито Романовичу, — сказав він, — відплатив же ти мені нині за медведя!

— Щож, Максиме Григорієвичу, — відповів Серебряний, на те на світі живемо, щоби помагати один одному.

— Князю, — підхопив Перстінь, що їхав також верхом біля Серебряного, — дививсь я на тебе і думав: Ех, жаль, що не бачить його один низовий молодець, котрого лишив я на Волзі! Хоть він і простий чоловік, мені непричком рівня, а полюбив би ти його, князю, і він тебе полюбив би! І похожі ви один на одного. Як промовив ти про святу Росію та запалали твої очи, так і нагадав я Єрмака Тимофієвича. Любить він вітчину, кріпко любить її, байка, що станичник. Не раз говорив він мені, що совістно йому даром по земли ходити, що хотілось бо йому послужити вітчині. Ех, колиб тепер його на Татар! Він один за цілу сотню стоїть. Як крикне: за мною, діти! то, бачиться, сам станеш і висший і сильнійший, і ніщо вже тебе не спинить, і все навколо тебе так і валиться. Похожий ти на него, їй Богу похожий, Микито Романовичу!

Перстінь задумався. Серебряний їхав осторожно, вдивляючися в темну далеч; Максим мовчав. Глухо стукали по дорозі кроки розбійників; ясна тиха ніч розстелилася над сплячою землею. Довго йшла товпа в напрямку вказанім Татарином, котрого проватили з голими шаблями Хлопко і Піддубний.

В тім роздалися з далека якісь дивні, невиразні звуки.

То був не людський голос, не рожок, не гуслі, а щось похоже на шум вітру в тростнику, колиб тростник міг звеніти як скло або струни.

— Що се? — спитав Микита Романович, стримуючи коня.

Перстінь зняв шапку і нахилив голову до самої кінської шиї.

Звуки лилися мірно і сумовито, то звінкими срібними хвилями, то похожі до шуму колисаного ліса, — нараз замовкли, немов схоплені степовим вітром.

— Скінчив! — сказав Перстінь, сміючись. — Бачиш! що за груди в него! З пів години, бачу, дув собі, не віддихаючи!

— Та що се? — спитав князь.

— Чебузга! — відповів Перстінь. — Се у них непричком те, що у нас рожок. Мабуть Башкирці. Аджеж тут всяка сволоч з ханом, і Казанці, і Астраханці, і всяка ногайська погань. Чув?... ось знова заграли.

Далеко зачався немов новий вихор, перемінився в довгі, сумно-приємні переливи, і за якийсь час скінчився уривисто, подібно кінському фирканню.

— Ага! — сказав Перстінь: — отсе коліно вийшло коротше, мабуть утомився собачий син!

Але в тім роздалися нові звуки, далеко звінкійші. Бачилось, множество дзвіночків дзвонило раз-у-раз.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК НАМ ПОКАЗАТИ НАШУ ЗРІЛІСТЬ.

Як свідомі Українці в Америці стали виступати проти заходів ворогів нашого народа, не дивлячися навіть на те, хто були сі вороги, а хто ворожі наймити, то зараз приятелі наших ворогів стали нас остерігати перед сею боротьбою проти ворогів, бо мовляв ся боротьба пошкодить нашому народови. Як серед нас стали нащіплювати рутенщину, а наш народ проти сього запротестував, то прихильники ворогів наших старалися заглушити наш протест. Не протестуйте, говорили нам, бо розібєте народну роботу. Як Українці виступили з протестами проти конкордату, то прихильники польсько-римського конкордату говорили нам: Не протестуйте, бо наші церкви перестануть посилати до старого краю допомогу. Як ми виступили проти походу проти Івана Франка, то нам говорили: Будьте тихо, бо інакше не виставлять памятника Франкови.

І найшлися серед нас навіть добре думаючі люди, які думали, що справді воно так є. Вони й собі стали говорити: Коби нам згоди. Коби нам спокою. Коби не посваритися з епископом, хочби варшавським. Коби нам не загнівати священика, хочби московського. Стали люди думати про згоду, мир, за якусь одну партію.

Але на щастє загал українських робітників не пішов тою дорогою. Загал не оглядався, чого хоче епископ, нам накинений, ані чого хочуть священики, що від него ждуть гонорів і гарних парохій. Загал не пішов подавати руку тим, які признають конкордати Риму з Варшавою. Народ не захотів на сліпо махати головами за головами, яким корону накладали Рим чи Варшава. Нарід не пішов з ними на згоду і не заспівав з ними Мир вам браття. І най тепер шановні читачі подивлються самі й скажуть, чи пошкодило се народній справі, що ми так зробили. Чи перестав народ працювати для визволення своїх братів у старому краю? Чи перервалася народна робота в Америці?

Так не працюють для визволення нашого краю ті, що нас остерігали, ті, що й передтим уже для старого краю нічого не робили.

Не працюють далі всі ті гетьманці й біскупці, всі целібатники й конкордатники, всі вороги Франка й Шевченка. Як не давали досі, так і далі не дають. Як досі нічого не збирали на старий край, так і далі не збирають. І по сьому неробстві нарід пізнає, що вони вже покінчили своє існованнє серед нашого народа. Нарід обійдеться без них. Він буде жити зовсім інакшим життєм, як вони хочуть його навернути.

Нарід хоче роботи й життя. Нарід не боїться боротьби проти своїх ворогів. Народ не боїться жити й працювати без них. Народ працює самий і добрі плоди збирає.

Для приміру наведу працю, яку робить український народ у місті Бостоні. Я не говорю на те, щоби похвалитися, але просто тому, бо я хочу показати на примір, а можу показати лишень такий примір, який добре знаю. Рішуче становище членів Українського Народного Союза помогло нашій організації, бо до Союза перейшов цілий один відділ Провидіння. Рішучість української громади проти ворожої політики не пошкодила запомоговій акції, але їй помогла. Ми вислали до Обєднання Народного Податку 90 долярів і думаємо далі працювати щиро та піддержувати Обєднаннє, не дивлячися на кампанію, яку проти Обєднання розвів епископ Богачевський з д-ром Назаруком. На заклик о. Боднара зібрано в нас з нагоди панахиди по І. Франку 14 долярів. Дня 7. листопада, коли відвідав о. Іванишин українську православну громаду, зібрано на допомогу для пасейських страйкарів 47 долярів. Громада працює й збирає гарні жертви на Сиротинець Українського Народного Союза.

Словом, громада відкинула всяке замиреннє з прихильниками конкордату, зірвала з ними зовсім, а пішла до народної роботи без них. Робота її згуртувала й обєднала. Робота приєднала всіх, і нині громада йде спільно до великого українського діла. Нарід розумів, що в лучности є сила, але ся лучність не може бути з ворогами народа. Наш нарід веде боротьбу проти ворогів, що хочуть далі панувати на нашій землі, і тому він не може лучитися з ніким, хто признає нашим ворогам право панувати над нашим народом.

Виплиньмо на чисту воду. Зірвім уже всякі зносини з нашими ворогами й хрунями, а відтак працюймо, працюймо, і ще раз працюймо. Праця нас злучить в одну громаду. Лишень по роботі для України пізнати, хто є щирий Українець. Праця з неволі нас вирве, праця дасть нам добути свободу для нашого народа, і праця дасть нам можність зажити щасливо у своїй свобідній країні.

Николай Давискиба,
Бостон, Мес.

—o—

ЯК КРАЩЕ СВЯТКУВАТИ НАЦІОНАЛЬНІ СВЯТА.

З нагоди свята Першого Листопада в Ню Йорку неодному Українцеви приходило на голову питаннє, як зробити наші національні свята ще кращими й ще величнійшими. На святі, котре випало гарно, прийшло мені про сю справу кілька думок.

Я завважав приміром цікаву річ підчас святочного походу. До нього стануло богато товариств, з відзнаками й прапорами; Січовики й Січовички в мундурах; богато наших дівчат і жінок у гарних національних строях; діти українських приватних шкіл; і так далі. Було може понад тисячу людий в поході. Здавалобися, гарна демонстрація. Та я скажу, що не гарна, бо моглаби бути ще краща, якби станули були в ряд усі ті люди, які були на демонстрації, але до походу не вставилися. Завівся у нас якийсь дивний звичай, що на національну демонстрацію стає лишень частина громади, значна менчість. Велика скількість іде не вулицею як демонстранти, але як видці, хідником. Немовби вони теж мали до нашого національного свята таке відношенне, як мають чужинці, Американці, Італіяни, Жиди, Айриші.

Спитаюся: Чи так має бути? Чому сі люди не стають з нами в ряд? Чому вони приходять лишень дивитися, а не хочуть брати живої участи в поході? Невже вони лишень глядачі українського життя, а не діяльні Українці?

Инчого заключення я зробити не можу, лишень таке. І таке заключенне треба нам робити всім, а тоді певно відучимо сих глядачів роззявляти роти з боків і критикувати нас. Треба нам провчити їх, що святкує наше свято лишень той, хто робить громадно те, що ціла громада робить. Тоді на друге свято зиставимо не півтора тисячі, але півтора десятка тисяч демонстрантів і така демонстрація надасть нам великої поваги в нашім місті.

Тепер друга справа. На святі зявилося богато наших людий в українськім народнім строю. Строї сильно подобалися чужинцям, які з хідників придивлялися походови. Я чув у кількох місцях гучні оплески для нашого жіноцтва. Се показує мені, що наші демонстрації повинні старатися мати як найбільше жінок, одітих у прекрасний національний стрій.

Сим ми зробимо нашому народови богато добра. Наперед навчимо чужинців, що се наш стрій, а не російський, ні польський, ні румунський. По друге, наші демонстрації стануть звісні, і чужинці будуть радо дивитися на них, за їх мальовничість. А се причиниться до розславлення імени українського народа. Навчаться люди, що Українці сотворили богато краси.

Наконець ще одна справа. Перший раз сього року я завважав у Ню Йорку, що підчас свята на вулицях появилися з вікон українські прапори. І на диво мені мушу сказати, що сих прапорів було богато. Се зробило на мене дуже підбадьоруюче враження. Я почув, що Українці вже не стидаються свого, коли виставляють, поприамериканський, прапор краю свого уродження. Так роблять Італійці, Поляки, Айриші, Румуни, чомуб не робити нам? Треба нам постаратися на другий рік, щоби сих прапорів було ще більше. Щоби з кождої української хати на вулицях, якими йде український похід, повівав прегарний синьо-жовтий прапор.

Тоді наше свято набере ще більшої краси, і ще більшого значіння.

Учасник.

—o—

ЧОМУ НЕ ГОВОРИТИ ВИРАЗНО ПРО СВОЮ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ?

Посилаю тут витинок з одної клівлендської ґазети про виступ українського силача Гаркавенка в Клівленді. Я був на сій боротьбі, і сказати мушу, що я гордився, що Україна видала такого силача. Не дивниця, що публика після змагань урядила йому величезну овацію, якої я тут ще ніколи не бачив.

На жаль, у ґазеті написано, що боровся „російський силач". Як гарно се булоби, якби наш земляк постарався о те, щоби ґазети вже раз перестали його називати Москалем. Певно, йому се в вину не все можна класти, що там про нього напише ґазетяр, але якби він так кілька разів виразно заступився за те, що він Українець, то се певно йому не пошкодилоби. Навіть Росіяни його пошанувалиби за те, що він не лишень має силу, але характер і відвагу.

Петро Ячник.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДЕТРОЙТ, МИШ.

Будуть поминати поляглих героїв.

Героїв листопадових днів будуть поминати детройтські Українці панахидою, яка буде відправлена з рамени православної громади в Українській Народній Школі (ріг Меккей-Гел-лек) в четвер дня 25. падолиста в американське Свято Подяки.

Вечером відбудеться величавий концерт. З огляду на наше національне свято можна надіятися, що детройтські Українці возьмуть в тім концерті численну участь.

Комітет.

—o—

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Свято в честь Івана Франка.

Пасейська українська громада відсвяткувала врочисто свято в честь Івана Франка дня 31. жовтня с. р.

Ще пару тижнів перед святом пасейські Українці застановлялися над тим, щоб се свято випало як найвеличавійше в честь Того, котрий весь труд свій, всі перли своєї душі віддав українському народови за кращу його майбутність. Щоб се свято випало величаво, покликано всі товариства і братства в Пасейку, щоб всі, як одна українська сімя, віддали честь великому українському Мойсееви.

Рано в неділю відбулась торжественна Служба Божа в українській православній церкві. На проповіди о. А. Іванишин виголосив зворушаючу проповідь на тему свята про Івана Франка. В панахиді стали в асисті товариства і братства. На тетраподі перед престолом образ Івана Франка вбраний жалібно. По боках український і американський прапор. По панахиді о. А. Іванишин виголосив промову про діяльність І. Франка, про всі Його терпіння і вказав, що завдяки Іванови Франкови український нарід піднісся на вищий щебель культури, і коли ми підемо Його слідами, сповняючи Його заповіти, то тоді встане славна Мати Україна від Кубані аж по Сян одна нероздільна.

Вечером о 6. годині почався концерт. Помимо довгого страйку в Пасейку, де нарід знаходиться без праці і средств до життя, се пригнобленнє в сей день упало, бо вже о 6. годині велика галя Р. Н. О. на четвертій улиці була заповнена по береги, де народ показав, що не видре нам з серця любови до Франка ані епископ Богачевський, ані конкордат, ні д-р Назарук, ні жадна сила в світі.

Концертова програма складалася з 16 точок.

Вступне слово виголосив гр. А. Ткачук. Українська банда відограла український і американський гимн.

Мішаний хор під проводом проф. Королишина відспівав кілька пісень.

Тут треба піднести, що дириґент хору проф. Королишин і співаки поклали богато праці, щоб золотими українськими піснями вшанувати память Того, котрий по Шевченку найбільше напрацювавсь для нашого народа, щоб вивести його з безпросвітньої темряви на стрічу сонцю золотому. Діточа смичкова оркестра відограла кілька пісень. Наша громада може бути горда, що має такого знаменитого професора Королишина, де і чужинці нераз мали нагоду почути його хору і не можуть нахвалитися.

Крім хору проф. Королишин вивчив гарно смичкову діточу оркестру.

Сольо на пяні відограла знаменито панна О. Микитин.

Деклямацію „Не плакати нам" віддеклямувала п-а Р. Сагайдак.

Слідував відчит гр. В. Розділського, котрий виголосив про життя і творчість Івана Франка. Українська банда в кількох виступах відограла пару гарних пісень, а деклямували панна Сагайдак і п. М. Голутяк. Слідував реферат, котрий виголосив о. А. Іванишин. Бесідник сказав про всі терністі дороги, якими йшов наш великий каменяр і Мойсей Іван Франко, вистелюючи шлях поневоленому народови до кращого життя. Як колись жидівський Мойсей, що вивів Жидів з египетської неволі, мав проти себе своїх зрадників як Арон і Натан, так само мав ворогів наш український Мойсей Іван Франко, який ціле своє життя працював, щоб наш народ вивести з неволі і котрий заглядав до кождої стріхи нашого хлопа, де лихо і визиск панували і котрий пукав до хлопських сердець своїми безсмертними творами і віршами і накликував народ: Вставайте, єднайтеся в товариство чесне, і котрий як пророк вірив, що: Розпадуться пута вікові, тяжкі кайдани, непобідима злими ворогами Україна встане. Наш Франко мав проти себе своїх Аронів і Натанів, котрі переслідували Його і хоч по тюрмах був і зазнав великих терпінь, то однак не переставав працювати для сего бідного народа. Не потрапили вбити Його слова живого ні переслідування, ні тюрма; воно розрослось великим корінем. І нині в Америці знаходяться такі Арони і Натани, що плюють на Його святу могилу, хотячи придоптати сей корінь боротьби і шлях, який лишив нам Франко, але даремні їх надії. Огонь любови до Франка не вигасне в нас і розгориться великим полумінем до здійснення сего заповіту, що нам лишив Іван Франко. Тому ідім слідами Того, що весь вік, весь труд нам віддав у незломнім завзяттю, йдімож у мандрівку століть з Його Духа печаттю.

Промову о. Іванишина публика нагородила гучними оплесками. Тут треба ще замітити, що концертову програму прикрасила ще своїм милозвучним голосом звісна панна Анна Хомяк сопран сольо, бо коли відспівали одну пісню, то буря оплесків не втихала, щоб ще завернути співачку на сцену. У неї великий дар до співу і прекрасний голос і здібність до артистичного виступу в будучности.

При кінці гр. Галагін подякував публиці за участь в святі. По відспіванню українського гимну і „Не пора", концерт закінчився, котрий довго остане в памяти пасейських Українців. Не забулось на концерті також і на пасейських страйкарів і на зазив о. Іванишина присутні зложили на страйкарів 30 долярів. Страйкарі на страйкарів, бідні для бідних. Дохід з цего концерту призначено половину на памятник Івана Франка у Львові а половину для страйкарів.

Коли не помиляюсь, то на памятник остане чистих гроший 30 долярів, а для страйкарів з окремою збіркою звиш 80 дол. Точний звіт комітет подасть до відома і гроші відішлеться на призначені цілі. Дух Івана Франка обєднав нас, пасейських Українців, бо всі товариства і братства плянують отворити Центральний Комітет Злучених Товариств і Братств в Пасейку і околиці до спільної праці, щоби йти тими шляхами, які вказали нам наші ґенії Шевченко і Франко. І ми будемо працювати, аж поки не здійсняться наші мрії, що: Встане славна Мати Україна від Карпат аж по Дон одна нероздільна.

Лесьо Сисин.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА по конець вересня 1926. року.

(13)

ВІДДІЛ 343.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Савт Амгерст, Па.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	7.75
Разом	$7.75
Суботник Василь	$1.00
Ботвич Антін	1.00
Головач Олекса	1.00
Похович Михайло	50
Субота Марія	1.00
Ярмак Давид	50
Ярмак Павліна	50
Мойсюк Павло	1.25
Журкевич Михайло	1.00

ВІДДІЛ 345.

Тов. ім. Богдана Хмельницького в Міннеаполис, Мінн.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	25.00
Діслано від членів	1.00
Разом	$26.00
Андрущак Петро	$1.00
Димяник Василь	1.00
Грубрин Николай	2.30
Грубрин Яків	1.00
Гайва Петро	1.00
Ковалів Йосиф	1.00
Николин Іван	1.00
Парій Петро	1.00
Пастушенко Григорій	1.00
Пилитюк Олекса	1.00
Проць Василь	1.00
Паньчишин Іван	1.00
Рихлій Константин	1.00
Вальчук Василь	1.00
Деделюк Юрій	1.00
Кохан Теодор	1.00
Крайдуба Яким	1.00
Кузик Онуфрій	1.00
Олійник Йосиф	1.00
Попко Дмитро	1.00
Процай Антін	1.00
о. Запаринюк Й. Михайло	1.00
Михальчишин Дмитро	1.00
Дяконюк Олекса	70
Др. В. Клодницький	1.00

ВІДДІЛ 349.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Манвіл, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	10.85
Разом	$10.85
Федина Дмитро	$ 50
Мартинчук Лука	1.00
Стрілець Петро	25
Янковий Гнат	25
Шеґера Ілько	1.00
Кобланський Павло	1.00
Єник Юрій	35
Вербицький Мик.	1.00
Лесик Ілько	1.00
Заборська Домка	1.00
Стек Анна	50
Кобланська Марія	1.00
Небозенський Лука	1.50
Гарасимюк Мик.	25
Шевчук Іван	25

ВІДДІЛ 350.

Бр. св. Арх. Михаїла в Стемфорд, Конн.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	12.50
Разом	$37.50
Сливинський Михаїл	$1.00
Бреян Василь	1.00
Куривчак Стефан	1.00
Пастущак Теодор	1.00
Тирчик Йосиф	1.00
Креніцький Дмитро	1.00
Матрафель Николай	1.00
Блащук Мирон	1.00
Блащук Анна	1.00
Грицишин Олекса	1.00
Карий Василь	1.00
Панасюк Семен	1.00
Терляк Ілько	50

ВІДДІЛ 351.

Бр. Покров. Пресв. Богородиці в Ніягара Фолс, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	23.00
Разом	$48.00
Борак Іван	$10.00
Гупайло Михайло	2.00
Кравчук Дмитро	1.00
Кісіль Данило	1.00
Профета Павло	1.00
Судійко Василь	1.00
Удут Тимофій	2.00
Зінкевич Пилип	1.00
Яцусь Артим	1.00
Кісіль Михайло	1.00
Мартинишин Гилярій	2.00

ВІДДІЛ 363.

Тов. Запорожська Січ в Олін, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	14.00
Разом	$14.00
Гущак Іван	$1.00
Іванців Олекса	1.00
Королишин Василь	1.00
Костів Іван	1.00
Луцишин Николай	1.00
Луцишин Олекса	1.00
Міщанець Іван	1.00
Носаль Петро	1.00
Непорадний Григорій	1.00
Підскальний Гавриїл	1.00
Сеник Михайло	1.00
Свередюк Йосиф	1.00
Базів Дмитро	1.00
Луцишин Михайло	1.00

(Конець буде).

„НАШІ" ЗА ГРАНИЦЕЮ.

Заграниця весь час досить скептично ставиться до відгомону про українізацію на Україні. Вона попросту не вірить тому, що не може цієї українізації оглянути зблизька власними очима і послухати мови власними вухами.

Але тепер відай заграниця змінить свою думку і то, думаю, змінить основно. А зміна ця наступить під впливом віденської преси, яка мала нагоду приглянутись українізованим Українцям.

До Відня приїхала футболева дружина з Харкова на змагання з робітничою дружиною Австрії.

Українська дружина перший раз виступала в Европі і тому нам серце росло. Ось, мовляв, пропаґанда добра. Появиться зараз у всіх часописях: „Україна проти Австрії". „Українці у Відні". „Харків-Відень" або щось дуже до цього подібне.

Та прийшли німецькі часописи і наше серце як швидко росло, так і швидко впало, немов паска на недобрих дріжджах.

„Die Russen in Wien", „Russische Arbeitermannschaft", „Russische Fussballspieler" і т. д. і т. д. куди не глянь усюди: „russisch", „Russen", а про Українців ні чичирк. Так, немовби в цілім складі дружини ні одного Українця не було. А прецінь, судячи по назвисках, то, бодай хоч Кондратенко Малорос. Те одно „енко" рятує сяк-так ситуацію, бо справді з решти грачів ніяк не можна пізнати, що вони з України.

Що правда, тим разом не дуже то й жалко, що часописи написали про Руссів, бо дружина грала так, що це названо „die Kunst der Primitiven", але всеж таки... Видно, всі грачі пояснили поступ і значіння українізації по... російськи.

З другої сторони помилявся би той, хто думав би, що українська мячева дружина їхала нате до Відня, щоб показати себе Українцями чи добрими грачами. Ні!... Воно не в тім сук.

...„Дружина виступила в червоних сорочках"...

Як говориш, так говориш, як граєш, так граєш, але головне, щоб краска червона була, бо цього до пропаґанди треба.

— — — — — — —

Якби я був Остапом Вишнею, то зараз таки вшкварив би:

„Приїхали наші у Відень...

Що приїхали — то правда, а що наші — то не дуже.

Стрічає Німчик „нашого":

— Sie sind aus Ukraina? !...

— Ну, да, ми русскіе люді! (З українізованого Харкова українізовані грачі значить).

А прощаючись:

— Es lebe das rote Russland!

— Спасіба, таваріші!...

І українська дружина відїхала во славі на дальші виступи.

— — — — — — —

Стільки повинен би Вишня.

А я від себе ще одно додам.

Німецькі часописи таки повинні були догадатися, що то українська дружина.

Вона сиділа цілий тиждень у Відні і хвалилася весь час, що розібє Австрійців на порох.

Вийшло зовсім не так і по тім саме можна було пізнати, хто вони і звідкіля.

Галактіон Чіпка.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА!

ЗАХОДОМ І СТАРАННЄМ УКР. ТОВ. „ЖІНОЧА ПОМІЧ В НЮ ЙОРКУ"

— уряджується —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

на ФОНД ЯЛИНКИ для Українських Шкільних Дітий Української Школи міста Ню Йорку

В ЧЕТВЕР, 25. ЛИСТОПАДА С. Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАР. ДОМІ, 217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Вступ всего 50 центів.

Початок о годині 7.30 вечером.

Українська Громадо! Отсею дорогою запрошує Вас Тов. „Жіноча Поміч" до численної участи в цім бали, з котрого то весь дохід призначений на ЯЛИНКУ для шкільних Дітей Українських Шкіл міста Ню Йорку. Зробіть цей день подяки (Thanksgiving-day) памятним днем українським дітям, піднесім їх на дусі та заохотьмо й других дітей — рідною мовою, звичаєм та обичаями Українського Народа, яким приміром буде устроєнне ҐАРНОЇ ЯЛИНКИ. Сподіємося, що Українська громада не відмовиться у попертю так важної цілі і прибуде численно і тим покаже свою солідарність для Української Школи.

273-74 Комітет.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й.!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ

60 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

— улаштовує —

У ВЛАСНІМ ЛЬОКАЛИ

ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ

„TANKSGIVING DAY"

В ЧЕТВЕР, 25. ЛИСТОПАДА С. Р.

Початок о год. 4-ій попол., на котру запрошується всіх членів і симпатиків. 273-4

Забавовий Комітет.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ПАРОХІЯ УКРАЇНСЬКО-КАТ. ПРИ ЦЕРКВІ УСП. ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В БЕЙОН, Н. ДЖ.

— уряджує —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 27. ЛИСТОПАДА С. Р.

В ГАЛИ „HOOPER COOPER 94-96 E. 22nd ST., BAYONNE, N. J.

Початок о год. 4-ій попол.

Вступ 50 центів.

Всіх місцевих і дооколичних Українців запрошує

274-75 Комітет.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, буде мати місячний мітинг в неділю, дня 28. листопада в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на мітинг. Таксамо проситься довгуючих членів прийти і вирівнати свої вкладки; коли довгуючий член не прийде і не вирівнає своєї вкладки, буде виключений з Тов. і У. Н. Союза. — С. Магас, предс.; В. Гриньків, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в неділю, 28. листопада 1926, о годині 2-ій пополудни під ч. 3322 N. Lawrence St. Пригадуєсь всім членам, щоби свої вкладки вирівнали, бо на другий місяць має відбутись контроля річна, то щоби не потрібно довги перетягати в свіжу рубрику на слідуючий рік, бо хто не застосуєсь після сего оголошення, не відошлеться за него вкладок до У. Н. Союза і тим самим буде суспендований. — Іван Сорока, пр.; Іва—н Шекляр, кас.; Олекса Будай, секр.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й. ПОЗІР!

СІЧІ: ЧОРНОМОРСЬКА, ІМ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО І ОЛЬГИ БЕСАРАБОВОЇ

— устроюють —

СІЧОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

В СУБОТУ, 27. ЛИСТОПАДА С. Р.

В УКР. НАРОД. ДОМІ 217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Початок о год 8-ій вечером.

Вступ 50 центів.

Музика перворядна.

До численної участи запрошує всіх 274-75

Січ.

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ МІСТА ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ!

НА ЗАКІНЧЕННЄ МЯСНИЦЬ перед постом Пилипівкою

— відограється —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В ЧЕТВЕР, 25. ЛИСТОПАДА С. Р. (то є THANGSGIVING DAY)

НА UNITY HALL 109 Potter Ave., cor. Ocean Street, SOUTH PROVIDENCE, R. I.

Початок о год. 7-ій вечером.

До численної участи в забаві і веселих українських і американських танцях щиро запрошує 274

Уряд парохіяльний.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!

ТОВ. ВІЛЬНА УКРАЇНА, відділ 152. Укр. Нар. Союза

— уряджує —

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 27. ЛИСТОПАДА С. Р.

В ГАЛИ ПІД Ч. 52 ВЕСТ УЛ., НЮАРК, Н. ДЖ.

Початок о годині 6-ій вечером.

Вступ 35 центів.

На отсей перший Баль запрашається усіх Громадян Українців і Українок з Нюарку і околиці, на якому кождий буде міг весело забавитись на закінченне цего сезону і тимсамим причинитись до доходу, з котрого часть призначена на страйкуючих у Пасейку. За порядок і добру забаву ручить 274-75

Коміте.т

ПОЗІР! — MAHANOY CITY, PA.!

УКР. ГОРОЖАНСЬКИЙ КЛЮБ І ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ, відділ 305. Укр. Нар. Союза

— устроюють —

ПЕРШИЙ ОСІННИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 27. ЛИСТОПАДА С. Р.

В ГАЛИ НОРКЕ НА MAHANOY AVE.

Початок о год. 6.30 вечер.

Вступ 50 і 35 центів.

На сей баль запрошується всіх Українців з Маганой Сіти і околиці. Буде приґравати першорядна музика як рівнож будуть знамениті напитки і закуски. Сей баль повинен зацікавити кождого, бо буде нагода за 50 ц. набути за тринайцять сот долярів автомобіль. За дору забаву ручить.

174-75 Комітет.

ПОЗІР! СТ. КЛЕР І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ХОРУ при українсько-католицькій церкві св. О. Николая

— відограється —

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

ТРІЙКА ГІЛЬТАЇВ

комедія в 5-ох діях, М. Нестроя

В HIGH SCHOOL AUDITORIUM

В ЧЕТВЕР, 25. ЛИСТОПАДА С. Р.

Початок о год. 7. вечером.

До численної участи запрошується так своїх як і з околичних плейзів. 273-4

Уряд Церковний.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ